

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาถึงการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่มารับบริการ ณ.คลินิกโรคเบาหวาน สถานีนอนามัยตำบลป่าจิว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ(Yamane, 1973 อ้างใน ยุทธพงษ์ กัษยวรรณ, 2543) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) และกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ได้รับการรักษาด้วยยาชนิดรับประทาน
2. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานปรากฏชัดเจนเช่น จอประสาทตาเสื่อม อัมพาตของแขนขา ไตวาย เป็นต้น
3. สามารถรับฟังภาษาไทยได้ดีและเข้าใจ
4. ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้
ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ค่าดัชนีมวลกาย การประกันสุขภาพ ความถี่ของการมาตรวจตามนัด แหล่งที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวาน และการดูแลตนเอง และระยะเวลาที่ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ซึ่งสร้างตามกรอบแนวคิดของแบนดูรา(Bandura,A., 1986) จำนวน 29 ข้อแบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

1 ด้านการควบคุมอาหาร	11 ข้อ
2 ด้านการออกกำลังกาย	3 ข้อ
3 ด้านการใช้ยา	4 ข้อ
4 ด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป	11 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ, 2543)

- คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบไม่มั่นใจเลยว่าตนจะสามารถกระทำได้
 คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมั่นใจน้อยกว่าตนจะสามารถกระทำได้
 คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมั่นใจปานกลางว่าตนจะสามารถกระทำได้
 คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมั่นใจมากกว่าตนจะสามารถกระทำได้
 คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมั่นใจมากที่สุดว่าตนจะสามารถกระทำได้

การแปลผลคะแนน เมื่อได้คะแนนจากแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษานำเอาคะแนนดังกล่าวมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ และรายด้าน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบเกณฑ์เป็นร้อยละของคะแนนดังนี้(วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542)

ร้อยละของคะแนนอยู่ในช่วง 0 - 33.33 แสดงว่าระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองอยู่ในระดับต่ำ

ร้อยละของคะแนนอยู่ในช่วง 33.34-66.66 แสดงว่าระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละของคะแนนอยู่ในช่วง 66.67-100 แสดงว่าระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาล 2 ท่าน

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโภชนศาสตร์ 2 ท่าน

คำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) ได้เท่ากับ .90 มีความตรงตามเนื้อหาในระดับสูง(ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ, 2543) หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปแก้ไขปรับปรุง เพิ่มเติมข้อความให้มีความชัดเจนของเนื้อหา และความเหมาะสมด้านภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ที่มารับการรักษา ณ.คลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จำนวน 15 คน นำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. นำหนังสือจากสาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา บัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล หลังได้รับอนุญาตแล้วผู้ศึกษาเข้าพบ สาธารณสุขอำเภอเวียงป่าเป้า และหัวหน้าสถานีอนามัยตำบลป่าจ้าว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนัดหมายผู้ป่วยโรคเบาหวาน แจ้งการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย
3. สัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 โดยอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงวิธีการตอบแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาเป็นผู้อ่านแบบสัมภาษณ์ให้ฟังแล้วให้ผู้ป่วยบอกถึงการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองในกิจกรรมนั้นๆ ให้ตรงกับความรูู้สึก
4. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจในการให้ความร่วมมือครั้งนี้เป็นสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การตอบรับหรือปฏิเสธในการตอบแบบสัมภาษณ์จะไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ และคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถือเป็นความลับในระหว่างการศึกษาหากกลุ่มตัวอย่างไม่พอใจ หรือไม่ต้องการที่จะให้สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างสามารถยกเลิกได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (Statistical Package for the Social Science for Windows) ประกอบด้วยการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

2. การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University